

О.Г. Шидакова-Каменюка, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

М.В. Артамонова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

К.Р. Касабова, канд. техн. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНЦІЙ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ

У сучасних умовах розвитку України підприємства харчової промисловості поновлюють свою роботу, впроваджують нові технології на основі використання нетрадиційної сировини, яка сприяє випуску продукції функціонального та лікувально-профілактичного призначення нового покоління. Сучасні умови існування харчових підприємств на українському й зарубіжному ринках висувають підвищені вимоги до рівня професійної підготовки фахівця харчової галузі. Для забезпечення технологічного процесу виробництва продукції високої якості потрібні компетентні, креативно мислячі фахівці, спроможні не лише відтворювати отримані знання та реалізувати вміння та навички, а й творчо вирішувати складні проблеми, що виникають у харчовій галузі.

Тобто сучасна харчова промисловість вимагає не лише високого рівня освіти та професійної майстерності майбутніх фахівців, а й готовності до інноваційної діяльності та до постійного самовдосконалення. Роль вищої освіти сьогодні полягає не лише в отриманні студентом деякої суми знань та вмінь, а й у формуванні певного набору компетенцій, які в майбутньому проявляються у здатності до самостійного вирішення проблем та задач у різних сферах життя, в тому числі і під час трудової діяльності. У зв'язку з цим, одним із головних елементів освітянського процесу під час підготовки фахівців харчової галузі є активізування самостійної пізнавальної роботи самого студента [1].

Самостійна робота студентів – це спланована, організаційно і методично спрямована, індивідуальна або колективна навчальна і наукова пізнавальна діяльність, яка виконується в рамках освітнього процесу під опосередкованим керівництвом і контролем з боку викладача [2]. Загалом, викладачеві належить вирішальна роль в організації самостійної роботи студентів. Необхідно працювати не зі студентами «взагалі», а з конкретною особою, з її сильними і слабкими сторонами, індивідуальними здібностями і схильностями. Завдання викладача – побачити і розвинути кращі якості студента, як майбутнього фахівця високої кваліфікації.

Самостійна навчально-пізнавальна діяльність може включати наступні види робіт: підготовку до занять; вивчення навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання; виконання курсових та кваліфікаційних робіт, підготовку рефератів, домашніх завдань, доповідей до семінарських занять та студентських конференцій; участь у олімпіадах, конкурсах та ін.

Одним із видів самостійної роботи, що широко використовується в навчальному процесі студентів кафедри технології хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчоконцентратів ХДУХТ є науково-дослідницька діяльність. Студенту на початку третього курсу надається можливість обрання напряму наукових досліджень. Відповідно з обраною тематикою йому призначається науковий керівник, під керівництвом якого студент виконуватиме курсові проекти впродовж третього і четвертого років навчання та випускову кваліфікаційну роботу бакалавра.

Студент, беручи участь в науково-дослідній роботі, вчиться бачити проблеми, ставити завдання, втілювати прийняті рішення. Він освоює навички збирання необхідної інформації, проведення аналізу наявних даних, їх синтезу та оцінки; напрацьовує навик публічних виступів, стає компетентним у тих питаннях, які вивчає, вчиться керувати своїм часом і собою для досягнення поставлених цілей.

Індивідуальна дослідницька діяльність стимулює розвиток творчих здібностей особистості, сприяє формуванню зацікавленості та мотивації до навчання, інтеграції навчання та практичної діяльності, формує не лише знання, вміння та навички з предмету, а й активну життєву позицію.

Тобто самостійне виконання певних видів робіт, зокрема залучення студентів до дослідницької діяльності, є підґрунтям процесу професійної підготовки майбутніх фахівців харчової галузі.

Список використаних джерел

1. Грицюк Л. К. Організація самостійної роботи студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу / Л. К. Грицюк, М. В. Сірук // Науковий вісник Волинського національного ун-ту ім. Л. Українки. – Волинь : ВНУЛУ, 2011 – С. 9–14.

2. Шимко І. Проблеми організації самостійної роботи у вищій школі / І. Шимко // Рідна шк. – 2005. – № 8. – С. 34–35.